

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XV. Probatur praeterea γνησιότης librorum Novi Testamenti ex vetustate
Codicum quorundam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

adscriptam fuisse ait; & quæcunque Ecclesia eam ut Pauli opus suspexerit, laudandam censet; quippe sententias sibi Pauli ipsius videri, dictionem & compositionem esse alterius, qui Apostoli dictata exceperit, & in literas retulerit. Hieronymus in Epistola ad Dardanum scribit non ab Ecclesiis solum Orientis, sed ab omnibus retro Ecclesiis, ut germanum Pauli factum fuisse admittam, quæ quamvis à Latinis in Canonem sua ætate nondum relata esset, se tamen veterum Scriptorum auctoritatem sequi, neglecta temporis sui consuetudine. In Epistola quoque ad Evagrium, recipi eam ait ab omnibus Græcis, & à nonnullis Latinorum. Propterea vero ab his in Ecclesia legi solitam non fuisse tradit Philastrus, quod ab Hæreticis depravata, & ad-

Philastr. Hæret. 88.

ditamentis quibusdam fuisset inquinata. Utur est, satis apparet vetustas Epistola, eo tempore nequitiam inferior, quo scripta esse fertur: & quamvis incerti eam auctoris esse concederemus, vel Pauli nimirum, vel Barnabæ, vel Lucæ, vel Clementis, cum incertum quoque olim fuisse ostenderit, à quo illorum esset profecta, sequitur ejus esse auctoris cui vulgo adscribitur, incerti nimirum, sed unius tamen ex illis quatuor; ac proinde genuinam esse, juxta primam Definitionem. Nos tamen eam, quæ Paulo Apostolo Epistolam hanc adscribit, amplectimur sententiam; non solum quod plurimum sese ac graviorum scriptorum auctoritate tueatur, sed etiam quod Ecclesia Catholica decreto fuerit roborata.

XII. Sequitur Epistola Jacobi. Hæc in eorum Scripturæ sacræ librorum censum conjicitur ab Eusebio, qui dubia erant auctoritatis, & admittebantur à nonnullis, ab aliis repudiabantur; nec multos ex Antiquis ejus meminisse ait. Saltem igitur aliqui ex Antiquis meminerunt. Inter Epistolas Canonicas recensuisse illam Clementem Alexandrinum in libris *ὑποτυπώσεων*, testis est idem Eusebius. Ejus verba usurpat non semel Tertullianus. Ipsi quoque patrocinium sibi Cyprianus asciscit, Asciscit & Origenes Eusebio antiquior; idemque Novi Testamenti Scriptores enumerans, Jacobum haudquaquam prætermittit, utinè Athanasius in Synopsi, nec Gregorius Nazianzenus in Carmine de libris Canonicis. Eandem Epistolam, licet initio controversam, procedente tempore auctoritatem obtinuisse Hieronymus asseverat. Cum ergo longe vetustiore hanc esse appareat Clemente Alexandrino, & Tertulliano; incidit profecto ejus ætas in Apostolorum tempora. Cum vero citra ullam hæsitacionem Jacobo hanc tribuat Origenes, jamdiu inolevisse opinionem istam necesse est. Atque id quidem sufficit ad faciendam fidem Epistolæ hujus, de qua non præcipua nobis est cum Christi adversariis velitatio.

deinde Epistola Jacobi, Euseb. l. 2. Hist. cap. 23. libr. 3. cap. 25. & lib. 6. cap. 14. Terrull. adv. Jud. c. 2. & libr. de orat. cap. 8. Cyp. adv. Novat. Origen. Hom. 13. in Gen. & Hom. 7. in Jos. Hieron. de script. Eccl. in Jacobo.

XIII. Huic succedunt ambæ Petri Epistolæ, quarum prior est extra controversiam inter Christianos: *πύτη οἱ πάλαι προεβήπεροι, ὡς ἀγαπηδέτατοι, ἐν τοῖς σφῶν ἀποστόλων κατανέξελωται συλλέξιμασι*. Hæc *prisci Presbyteri, ut auctoritatis neuitiquam controversa, in suis scripturionibus usi sunt*: inquit Eusebius. Scribit idem alibi testimonia ex ea petivisse Polycarpum, ab Apostolis ipsis Christiana doctrina imbutum, multisque qui Christum Dominum viderant familiariter usum, & Papiam Johannis discipulum, atque iis ætate proximum Irenæum, & alios veteres Christiani dogmatis assertores. Factum idem sæpe videmus ab Origene, qui & Petrum ipsius auctorem esse non semel prædicat. Major inest Secunda concertatio, quam inter dubias collocari ab aliquibus, & Petro abjudicari scribunt Origenes, Eusebius, & Hieronymus, propter stili cum priore discrepantiam. At aliter se de ipsa sentire declarant idem, & Petro indubitanter adscribunt. Et merito quidem, quippe cum in monte sancto se Christo adfuisse dicat Auctor, & Paulum charissimum suum fratrem appellet, seque jam priorem Epistolam scripsisse significet. Hanc itaque in sacrorum Librorum serie inter Catholicas Epistolas posuit Clemens Alexandrinus in libris *ὑποτυπώσεων*, & Athanasii postmodum Synopsi, & Gregorii Carmini, in quo sacri percensentur Libri, inseri merita est.

de ambatum Petri, Euseb. Hist. libr. 3. cap. 3. & 19. libr. 4. cap. 14. libr. 5. cap. 8. Origen. Tom. 1. in Joh. & Hom. 13. in Gen. & Hom. 7. in Jos. Euseb. Hist. l. 3. cap. 25. Hieron. de script. Eccl. in Petro. 1. Petr. 1. 17. 18. 2. Petr. 4. 15. 2. Petr. 3. 1.

XIV. Idem atque illa persequitur argumentum Epistola Judæ, & utraque insertari videtur Simonem, & Nicolaum Hæreticos, ipsorumque discipulos, Apostolorum coartaneos. Itaque altera alteri præstat opem, & fidem facit. Venit quoque in contentionem illa Judæ, ut testificantur Origenes, Eusebius, & Hieronymus, qui eam tamen auctoritatem demum consecutam fuisse ait, & inter sacras Scripturas numeratam. Idem affirmat Origenes compluribus locis, ejusque verbis se defendunt Tertullianus, & Cyprianus; eandemque Canonicorum librorum Catalogo intexerunt Clemens Alexandrinus in libris *ὑποτυπώσεων*, Athanasius in Synopsi, Gregorius Nazianzenus, alique porro omnes. Præterea cum ex Veteribus non multos ejus meminisse ab Eusebio traditum sit; hinc colligitur aliquos saltem ex Antiquis illis ejus meminisse. Sed hæc nimis; quoniam non ex harum, ut dixi, Epistolarum auctoritate præcipue pender ea, quam suscipimus, Christiana doctrina defensio.

ac demum Epistola Judæ, Origen. Hom. 13. in Gen. & in Jos. & in Matt. Euseb. Hist. l. 3. cap. 25. & 24. & l. 3. c. 15. Hier. de Script. in Judas. Tert. De hab. mul. c. 3. Cyp. adv. Nov.

XV. Quid quod scriptas ipsis Apostolorum manibus literas, in Apostolicis quibus

Probatur præterea 300

videt librorum Novi Testamenti ex vetustate Codicum quorundam. Reselluntur argumenta adversarium. Primum argumentum.

Gelas. Decr. part. 1. dist. 17.

Euseb. Hist. libr. 3. cap. 17.

Hier. De script. Eccl. in Lucas.

Secundum argumentum. Clem. Epist. 2.

Origen. Hom. 8. in Math. Ambros. in Rom. 1. Hieron. in Gal. 1. & Pref. in Pent. & Pref. in 4. Evang.

Augustin. De utilitate credendi, cap. 3.

busdam Ecclesiis suo tempore recitari solitas fuisse testificatur Tertullianus in libro De præscriptionibus? Quippe manu sua plerasque scripsisse se Epistolas non uno loco prædicat Paulus. Quid quod exemplaria quædam Novi Testamenti, vel aliquarum ejus partium, hæc ætate extant, tanta vetustatis, ut proximo Apostolorum ævo scripta videri queant?

XVI. Atenim probasse non satis est genuinos esse libros Novi Testamenti: nam nec plures esse probandum præterea est. Multa quippe olim circumferebantur Evangelia: velut illa fuerunt secundum Ægyptios, secundum duodecim Apostolos, secundum Petrum, secundum Paulum, secundum Matthiam, secundum Bartholomæum, secundum Thomam, secundum Andream, secundum Philippum, secundum Thaddæum, secundum Barnabam, secundum Nicodemum, & Syriacum Evangelium, & illa Basilidis, & Apellis, & Tatiani. Multa quoque Apostolorum nominibus inscripta legebantur Acta: velut illa Andree, & Philippi, & Thomæ, quæ censura sua notavit Gelasius Papa. Aliæ etiam Pauli usurpabantur Epistolæ, velut illa ad Laodicenses, & illa ad Senecam: aliæ quoque Apocalypses, quales illæ Pauli, & Thomæ, & Stephani, & Petri: aliæque scriptiones apocryphæ complures, quarum nonnullæ jam inde à primævis Ecclesiæ temporibus ortæ Lucam perpulerunt, ut Evangelii sui veritatem falsis & tenebrosos lucubrationibus opponeret, quemadmodum ipso sacri operis initio profiteretur. Jam tum enim prælagiebat futurum, id quod comprobavit eventus, ut ex his radicibus hæresion fructus succrescerent. Verum quæ ratio genuinorum Evangeliorum asserit auctoritatem, petita ex suffragiis proximæ & continuata serie sequentium ætatum, eadem apocryphorum auctoritatem elevat ac diluit, ut pote quorum falsitatem deprehenderint & prodiderint succedentia tempora, nec constantem illis ac perpetuum consensum præbuerint. Hoc enim inter apocryphos istos fetus, & eos interest qui ἀντιλεγεῖσθαι dicebantur, & intercessioni nonnullorum erant obnoxii, velut Epistola ad Ebraeos, aut Apocalypsis, quod his robur & auctoritatem addiderit posterior ætas, illis detraxerit. Tanta præterea inerat illis doctrinæ, sententiarum, ac verborum à genuinis discrepantia, quemadmodum ab Eusebio proditum est, ut si horum satis comprobata à nobis est γνησιότης, uti certe est, conficta illa esse & supposita omnino necesse sit. Hoc argumento Pauli & Theclæ περὶ ὁδοῦ vanitatem arguit Hieronymus, quod iis continerentur narrationes quædam, quarum nulla exstaret in Actis Apostolorum mentio.

XVII. Objici quoque possunt testimonia nonnulla, non ex Veteri solum, sed ex Novo etiam Testamento à Patribus deprompta, quæ nusquam in iis reperias: quale illud est apud Patres Christo tributum: δοκίμοι ἔπαρεστιν γινώσκοντες. & qualia multa proferre possemus, quorum in sacris Libris neque vestigium apparet, neque vola. Item alia quædam aliter à Patribus relata, ac in Evangeliiis scripta leguntur: quale illud est à Clemente Papa usurpatum: εἰ τὸ μικρὸν αὐτῶν ἐπιθήσατε, τὸ μέγα πρὸς ὑμῶν δόξῃ, λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ πῶς ἐν ἑαυτοῖς, ἢ ἐν πολλοῖς πῶς ἔστιν: quæ alio modo apud Lucam concepta sunt. Quod si hæc luxata dicamus, vel ex Evangeliiis extrita, quænam Evangeliiis demum constabit fides, libraniorum vel Criticorum temeritatem passis, itidem ut aliis vulgaribus scriptis contingit? si ex apocryphis Evangeliiis petita, parem apocryphis tributam à Patribus illis fidem fatendum erit, quæ Canonicis tributa est.

Certe si quis nonnulla è sacris Voluminibus, ipsisque adeo Evangeliiis excidisse neget, palam cum revincet discrepantia codicum, & collectiones variantium lectionum jam pridem inolitarum, quemadmodum ipsi fatebantur Origenes, Ambrosius, & Hieronymus. Quæ sane lectionum varietas nulla esset, si par usquequaque fuisset vocalium omnium coagmentatio, & contextus integritas. Cæterum vel ex iis collectionibus satis apparet quam leves eæ sint discrepantiæ, quamque exigua & nullius ad faciendam Christi fidem momenti, quæcunque diuturnitate temporis erasa sunt. Nam si aliqua in Libris sacris olim habita essent propugnandis Christianæ fidei dogmatis utilia, ea procul dubio libris suis inseruissent vetusti Ecclesiæ Patres, à quibus reliqua causæ suæ opportuna tam studiosè collecta sunt, antequam vitium ullum passos esse Codices sanctos vel dici, vel credi possit. Nullum autem ejusmodi testimonium in Patrum scriptis reperire licet, quod non alii quoque magno usurpent consensu, & Codices sacri præ se ferant. Atque ea sane Patrum, tum vetustiorum, tum recentiorum in repetendis Novi Testamenti verbis consensio, validissimum est & certissimum probandæ illius integritati & sinceritati argumentum, & ab Augustino usurpatum. Quas autem sententias indidem Patres alio verborum ordine depromunt ac conceptæ sunt, minime vero id probat luxatas eas esse ac distortas in Libris sacris, sed à Patribus orationi suæ accommodatas. Tritior quippe hæc est apud illos testimoniorum è Scriptura sancta depromendorum ratio, cum usurpantur ipsæ